

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: bruikleenmogelijkheden voor vondsten uit archeologische opgravingen

Datum: 11 juni 2024

Kernboodschap

De gemeente Wijchen wil de verhalen en vondsten uit archeologische opgravingen binnen de gemeentegrenzen beter en sneller toegankelijk maken voor de inwoners van Wijchen. Daarvoor hebben we afspraken gemaakt met Museum Kasteel Wijchen en met het Archeologisch Depot Gelderland om archeologische vondsten vaker te laten zien. Dit gebeurt op twee manieren:

1. door het maken van grote tentoonstellingen door Museum Kasteel Wijchen met de resultaten van een of meer archeologische opgravingen in de hoofdrol, en
2. door het inrichten van kortlopende exposities in tijdelijke vitrines binnen en buiten het museum tijdens een archeologische opgraving.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Toelichting

In december 2022 werd een archeologische opgraving in het centrum van Wijchen uitgevoerd voorafgaand aan de bouw van de tijdelijke units aan de Oude Klapstraat. Daarbij werden veel interessante archeologische sporen en resten gevonden. De gemeenteraad wilde in december 2022 weten of het mogelijk was om belangwekkende vondsten in Wijchen te houden en permanent tentoon te stellen. De raadsvragen werden toen als volgt beantwoord:

Archeologische vondsten uit opgravingen zijn eigendom van de provincie. Dat staat in de Erfgoedwet. Daarom worden deze vondsten opgeslagen in het Archeologisch Depot Gelderland (ADG) zodra het archeologisch onderzoek helemaal klaar is en het archeologisch rapport is opgeleverd. Het is wel mogelijk om archeologische vondsten voor korte of lange tijd in bruikleen te krijgen van het ADG. Wel stelt het ADG de voorwaarde dat de vondsten veilig en onder goede klimatologische omstandigheden worden tentoongesteld.

Structurele afspraken tentoonstellen archeologische vondsten

We zijn blij met de interesse vanuit de raad voor de Wijchense archeologie. Daarom hebben we structurele afspraken gemaakt tussen de gemeente Wijchen, Museum Kasteel Wijchen en het Archeologisch Depot Gelderland. De afspraken gaan over het tentoonstellen van vondsten uit archeologische opgravingen in Wijchen. Er zijn hierbij

twee mogelijkheden:

1. *Grote tentoonstellingen met resultaten uit een of meerdere archeologische opgravingen:*

Een dergelijke tentoonstelling is pas mogelijk als het archeologisch onderzoek helemaal klaar is en alle onderzoeksresultaten beschikbaar zijn. Dat duurt meestal nog twee jaar vanaf het moment dat de opgraving zelf is afgelopen. Als het onderzoek helemaal klaar is, draagt het opgravingsbureau de vondsten over aan het Archeologisch Depot Gelderland (ADG). Het museum kan dan rechtstreeks bruiklenen vragen bij het ADG. We overleggen regelmatig met het museum en geven daarbij informatie over lopende en toekomstige archeologische opgravingen, zodat het museum deze kan opnemen in zijn tentoonstellingsplanning en afspraken kan maken met het ADG over bruiklenen.

2. *Kortlopende kleine exposities in tijdelijke vitrines binnen en buiten het museum tijdens een archeologische opgraving:*

Gedurende de looptijd van een archeologische opgraving en tijdens de uitwerking van de opgraving zorgt het opgravingsbedrijf voor het beheer van de vondsten. Omdat het opgravingsbureau verantwoordelijk is voor de vondsten, moet het opgravingsbureau dan ook medewerking verlenen voor het tentoonstellen van vondsten in een tijdelijke vitrine. De gemeente legt in het Programma van Eisen voor iedere archeologische opgraving vast dat de uitvoerende partij hier medewerking aan moet verlenen. Zo zorgen we ervoor dat er ook tijdelijke vitrines over de opgraving gevuld kunnen worden.

Het Archeologisch Depot Gelderland als eigenaar van de vondsten is akkoord met deze tijdelijke bruikleen onder verantwoordelijkheid van het opgravingsbedrijf. Museum Kasteel Wijchen stelt tijdens en na een opgraving hiervoor een vitrine in het museum ter beschikking. Ook is het mogelijk om hiervoor een vitrine van het museum tijdelijk op een andere locatie te plaatsen.

Gevolgen

1. Museum Kasteel Wijchen kan beter inspelen op nieuwe resultaten en vondsten uit archeologische onderzoeken en kan vaker tentoonstellingen maken over de Wijchense archeologie. Zo staat voor begin 2025 een tentoonstelling gepland over Wijchen in de Merovingische tijd. De aanleiding voor deze tentoonstelling is het belangwekkende archeologische onderzoek op de Oude Klapstraat van eind 2022.
2. Als er vondsten worden gedaan die interessant zijn voor de vaste tentoonstelling in Museum Kasteel Wijchen, is dat sneller bekend bij het museum. Het museum kan dan een langlopende bruikleenovereenkomst sluiten met het Archeologisch Depot Gelderland.
3. Tijdens of kort na iedere opgraving in Wijchen wordt er tijdelijk een vitrine in Museum Kasteel Wijchen gevuld met vondsten en informatie van de opgraving. Het is mogelijk om dit ook op andere locaties te doen dan Museum Kasteel Wijchen, zolang die locatie zorgt voor een veilige en klimatologisch goede plek.

Communicatie

Via social media communiceren we bij elke archeologische opgraving dat er een tijdelijke vitrine ingericht is met vondsten uit de opgraving. Dat doen we ook als er een grote tentoonstelling over de Wijchense archeologie te zien is in het museum. Museum Kasteel Wijchen communiceert hier via de eigen kanalen natuurlijk ook over.

Uitvoering of Vervolgstappen

- We houden Museum Kasteel Wijchen in regelmatige overleggen op de hoogte van de resultaten uit recent uitgevoerde archeologische onderzoeken. Ook geven we geplande archeologische onderzoeken alvast aan het museum door. Tijdens een opgraving houden we het museum ook op de hoogte van voor hen interessante informatie.
- We vermelden in elk Programma van Eisen voor een archeologische opgraving dat het opgravingsbureau dat de opdracht gaat uitvoeren medewerking moet verlenen aan tijdelijke bruikleen van archeologische vondsten voor een tijdelijke vitrine.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.